

3. Наймачеві все-таки дають можливість заїхати в квартиру, але через декілька днів «власник» і «ріелтор» обманним шляхом його виганяють, змінюючи замки. Після цього на обурення обдуреного ніхто не реагує і схема повторюється знову і знову. На ринку оренди житла активно працюють і ті, хто, отримавши гроші за квартиру, відразу ж забувають про клієнта, жодним способом не реагуючи на його дзвінки.

Тому не рекомендується при оренді житла звертати увагу на дешеві варіанти житла, які знаходяться в престижних районах міста. Краще звичайно звернутись до офіційного ріелторського агентства, але якщо віддається перевага спілкуванню з приватним ріелтором, необхідно переконатися, що він працює зі справжнім власником житла, а той, у свою чергу, має законні права на нерухомість. Це свідоцтво про право власності на квартиру тощо. При чому є доцільним зробити копію такого свідоцтва та звірити його номер з реєстром речових прав на нерухоме майно в Державній реєстраційній службі України, відділення якої повинно бути у вашому місті. Якщо пошуки, все ж таки, увінчалися успіхом і квартира знайдена, потрібно пам'ятати про складання договору оренди з власником житла, заздалегідь з'ясувавши число прописаних в квартирі людей, адже від них також знадобиться письмова згода на проживання на їх законних метрах. Якщо в процесі підписання договору бере участь представник власника, необхідно отримати письмовий дозвіл від нього на укладення угоди. Насправді тонкощів і нюансів цього процесу існує стільки, що пересічному громадянину, іноді, буває дуже складно розібратися, однак завжди потрібно залишатись уважними та обережними.

Список використаних джерел: 1. Кримінальний кодекс України : станом на 1 верес. 2015 р. – Харків : Право, 2015. – 264 с. 2. Про судову практику у справах про злочини проти власності : постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листоп. 2009 р. № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09>. 3. Шуляк Ю. Л. Кримінальна відповідальність за шахрайство: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Шуляк Ю. Л. – Київ, 2011. – 20 с. 4. Пазинич Т. А. Криміналістична характеристика шахрайства та основні напрямки його розслідування [Електронний ресурс] / Т. А. Пазинич // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2003. – Вип. 23. – С. 28–32. – Режим доступу: <http://visnyk.univd.edu.ua/?controller=service&action=download&download=31736>.

Одержано 08.10.2017

УДК 343.98

Ольга Василівна НІКОЛАЙЧУК,

ад'юнкт Харківського національного
університету внутрішніх справ

ОСОБА ПОТЕРПІЛОГО ВІД НЕНАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ЩОДО ОХОРОНИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

Одним із основних елементів криміналістичної характеристики неналежного виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей є особа потерпілого.

Дослідження особи потерпілого проводиться різними науками кримінально-правового циклу. Як вказує М. В. Сенаторов, з'ясування суті того чи іншого виду потерпілого має значення для встановлення соціальної природи відповідного злочину; з'ясування його характеру та ступеня суспільної небезпечності; вирішення питань про криміналізацію чи декриміналізацію діяння, диференціацію кримінальної відповідальності; розмежування злочинів, їх кваліфікації; призначення покарання; а також для вирішення питань чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі та звільнення від кримінальної відповідальності.

Аналіз ст. 137 КК України «Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей» дає підстави дійти висновку, що основним визначальним елементом криміналістичної характеристики є саме дитина. Правовий статус дитини визначається

статтею 6 Сімейного кодексу України, де фактично вказано, що дитина – це особа віком до вісімнадцяти років. Поряд із цим також зазначається, що малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років, а неповнолітньою – у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Таким чином, потерпілим від неналежного виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей є неповнолітня фізична особа, чиї встановлені й охоронювані законом права, свободи й законні інтереси порушуються шляхом невиконання або неналежного виконання професійних або службових обов'язків і, як наслідок, заподіюють шкоду фізичного та морального характеру.

Однак, крім такої кримінально-правової характеристики потерпілого від злочинів, передбачених ст. 137 КК України для процесу розслідування та запобігання вказаним злочинам також мають велике значення криміналістичні ознаки особи потерпілого.

Так, В. Ю. Шепітько вказує, що криміналістичне вивчення особи потерпілого повинно включати в себе: 1) відомості анкетного характеру (стать, вік, місце народження, роботи або навчання, стаж, професія (фах), сімейний стан, наявність родичів); 2) соціально-психологічні дані (тип темпераменту, риси характеру, емоційні прояви, особливості взаємодії (спілкування) в колективі); 3) особливості поведінки – до злочинної події, в момент вчинення злочину, після його вчинення; 4) незалежні характеристики (за місцем роботи чи навчання, за місцем проживання, за показаннями рідних, близьких чи найближчого оточення); 5) соціальні зв'язки (коло спілкування, найближчі знайомі, особливості проведення вільного часу, наявність або відсутність спільного бізнесу, комерційна діяльність, специфіка групової поведінки, бажання вступити в певні мікрогрупи); 6) дані про суспільно-корисну діяльність, її особливості; 7) матеріальне становище (наявність майна, в тому числі і нерухомості, грошових вкладів, джерело збагачення, наявність або відсутність боргових зобов'язань, отримання кредитів і можливість їх погашення); 8) злочинний досвід (наявність або відсутність судимостей, зв'язки з кримінальними угрупованнями, дружні стосунки з особами, які притягувалися до кримінальної відповідальності); 9) причини віктимної поведінки (виконання певних професійних функцій; соціальна деформація особистості) тощо.

Перелік ознак, які повинні вивчати досить широкий і може бути доповнений залежно від вчиненого злочину. Однак на основі аналізу нормативно-правових актів, літературних джерел та слідчої і судової практики можна виділити деякі типові ознаки дитини, яка стає потерпілим від злочинів передбачених ст. 137 КК України.

Таким чином до основних типових ознак належать наступні:

- 1) за віком: малолітня особа; неповнолітня особа;
- 2) залежно від умов життя та виховання дітей: діти, які проживають і виховуються у: повній сім'ї; неповній сім'ї (сім'я, що складається з матері або батька і дитини); багатодітній сім'ї; прийомній сім'ї; дитячому будинку сімейного типу; дитячому будинку-інтернаті;
- 3) за місцем навчання: дітей, які не навчаються; дітей, які відвідують дошкільні навчальні заклади; дітей, які відвідують позашкільні навчальні заклади (станції дитячої, юнацької творчості, учнівські та студентські клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, школи мистецтв, студії тощо); учнів загальноосвітніх навчальних закладів; учнів професійно-технічних закладів освіти; студентів вищих навчальних закладів;

4) залежно від наявності потреби в особливому захисті держави: дитина-сирота; дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів; діти, позбавлені батьківського піклування; дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах; дитина, розлучена із сім'єю; безпритульні діти; дитина-інвалід; дитина-біженець; дитина, яка потребує додаткового захисту; діти, які потребують тимчасового захисту.

Таким чином, потерпілим від неналежного виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей є неповнолітня фізична особа, якій заподіяна фізична або психічна шкода, що призвела до суспільно небезпечних наслідків у вигляді істотної шкоди, смерті або інших тяжких наслідків. При дослідженні особи потерпілого повинні встановлюватися типові ознаки, які впливають не лише на розслідування злочинів, передбачених ст. 137 КК України, а і на подальше попередження таких злочинів.

Одержано 13.10.2017